

HOOFSTUK 5

DIE VERHOUDING TUSSEN

DIE CHRISTOLOGIE EN DIE ETIEK VAN KOLOSSENSE

5.1 INLEIDEND

In die onderhawige Hoofstuk word die doel van hierdie studie, te wete die verhouding tussen die Christologie en die etiek in Kolossense, in fokus geplaas. Deur gebruik te maak van die gevolgtrekkings waartoe gekom is in Hoofstukke 3 en 4 word hier gepoog om die verband tussen die Christologie en die etiek in Kolossense te beskryf. Aandag word in die besonder gegee aan die etiese implikasies wat die verband tussen Christologie en etiek vir die Kolossense gehad het, implikasies wat ook betrekking het op die etiese lewe van die (moderne) lesers van hierdie brief. In kort is die fokus dus hier die wyse waarop die etiek vanuit die Christologie gemotiveer word en wat die implikasies en gevolge daarvan vir gelowiges toe en ook nou is.

5.2 AGTERGROND VAN KOLOSSENSE

Die gemeente word bedreig deur 'n dwaalleer wat 'n valse teologie verkondig. Hierdie dwaalleer poog nie net om die belangrike verlossingswerk van Christus, en so Christus self, te vervang of aan te vul met die aanbidding van engele en menslike tradisies nie. Dit het ook die potensiaal om die lewenswyse (etiese optrede) van gelowiges negatief te beïnvloed.

Paulus is bekommerd dat die dwaalleer sal veroorsaak dat die gelowiges se fokus op wie Christus is, hulle identiteit in Hom en gevolglik hulle lewenswyse volgens die wil van God, sal ontspoor. Daarom herinner en vermaan die skrywer die gelowiges dat hulle etiese lewenswyse voortspruit uit hulle verbondenheid met Christus. Hulle moet weet wie hulle is en dit al hoe meer word. Die gelowiges moet as' t ware weer 'n greep op Christus kry, veral op sy opperheerskappy en algenoegsaamheid. Die skrywer gebruik as strategie die wisselwerking tussen indikatief en imperatief om aan sy etiese vermanings gesag te verleen en die lesers te motiveer om dit te volg.

Soos in Hoofstuk 4 aangetoon vorm Kolossense 1 en 2 die indikatiewe basis (wie Jesus Christus is en die gelowige se posisie in Hom) van die paranetiese of etiese deel (Kol 3:1-4:6). Reeds in hierdie indikatiewe deel vind ons egter imperatiewe of etiese vermanings. Ook is daar Christologiese uitsprake in die paranetiese gedeelte.

5.3 DIE VERSKILLENDE VERBANDE TUSSEN DIE CHRISTOLOGIE EN ETIEK IN KOLOSSENSE: MOTIVERING, IMPLIKASIES EN GEVOLGE

5.3.1 GELOWIGES IS DEUR GOD GESKIK GEMAAK VIR DIE KONINKRYK VAN CHRISTUS

In die inleidende deel van Kolossense (Kol 1:1-12) dank die skrywer God omdat hy gehoor het hoe die gemeente gereageer het op die waarheid (die evangelie) wat aan hulle verkondig is en hoe hulle God se genade leer ken het. Die skrywer bid dat hulle deur die wysheid en insig wat die Gees gee tot volle kennis kan kom wat God se wil is, en dié hulle lewenswandel sal lei tot eer van die Here. Paulus bid hier oor praktiese sake en dat God, wat oor al die mag beskik, hulle lewe sal verander. Hulle moet net doen wat die Here verlang. Hulle moet vrugte dra deur goeie werke te doen. Hulle moet toeneem in die kennis van God. Hulle moet in alle omstandighede volhard. Hulle moet die Vader met blydskap dank wat hulle geskik gemaak het om deel te hê aan die verlossing en die erfenis wat vir hulle wag in die ryk van die lig.

Hierdie voorbidding van Paulus vertoon 'n etiese inhoud waarop die skrywer egter nie in besonderhede ingaan nie. Dit word later in die paranetiese deel in besonderhede behandel. Die gemeente word as' t ware hier voorberei op wat gaan volg.

Vervolgens word 'n baie belangrike rede of motivering gegee vir die etiese inhoud van Paulus se gebed en die rede waarom die gemeente die Vader moet dank vir hulle deelhê aan die erfenis. Dit is die feit (indikatief) dat Hy hulle weggeruk het uit die mag van die duisternis en onder die heerskappy van sy Seun wat Hy liefhet geplaas het. Deur die Seun het die gelowiges verlossing en die vergewing van hulle sondes ontvang (Kol 1:13, 14). Hierdie

heilsindikatief vorm die grondslag van die paranese (die etiek) wat die skrywer verderaan in sy brief in meer besonderhede uitwerk en vanuit meer as een invalshoek aanbied. Hierdie gedeelte (Kol 1:13, 14), wat deel uitmaak van die belydenis oor die voorrang van Christus (Kol 1:13-20), bied ook die grondslag vir die verhouding tussen die Christologie en die etiek in Kolossense.

Gelowiges is oorgeplaas na die koninkryk van die Seun deur verlossing en die vergewing van sondes. Die Vader gee sy koninkryk aan mense wat Christus as hulle Koning aanvaar het en daarom in 'n spesiale verhouding met God staan deur Jesus Christus. Die heerskappy van God (Christus) geld alleen vir hulle wat uit die duisternis gered is en oorgebring is in die koninkryk van die Seun. Om toegang te verkry tot die koninkryk het God die gelowiges daarvoor geskik gemaak. Toegang word nie verkry deur eie pogings nie. Deur sy genade het God hulle gereed gemaak wat nie gereed was nie. Dit was 'n definitiewe, eenmalige aksie van God. Hierdie gereedmaak geskied langs die weg van verlossing of bevryding nadat die evangelie gehoor en aanvaar is. Dit behels die innerlike transformasie van die vrygespreekte. Die krag van God wat Jesus uit die dood opgewek het (vgl Kol 1:11; 2:12) raak gelyktydig die harte van sondaars aan en maak geestelike begrip en kennis moontlik. Die geskik en gereedmaak van die mens begin dus met bekering en doop (vgl Kol 2:12 - 15) – die “oorplasing” na die ryk van die lig.

Hierdie gereedmaak is gemik op die erfdeel wat nou reeds deel van die gelowiges se lewe is. Die volle ontvangs van die erfenis is egter 'n toekomsgebeure. Hierdie erfenis word verstaan as die ewige lewe. Die ewige lewe is 'n bepaalde kwaliteit van lewe in die sin dat Christus se lewe in die gelowige geleef word.

Die “erfenis in die lig” is sinoniem met die koninkryk van die Seun. Die teenoorgestelde van lig is duisternis (vgl Kol 1:13). Duisternis is simbolies die ryk van Satan. Dit is nie net die verpersoonliking van die duiwel, die vors van die duisternis nie, maar teken die kenmerkende aard en beginsels van die onbekeerde en die sondeverlore toestand, naamlik om verduister te wees in

hart en verstand (vgl Rom 1:21). Buite die ryk van Christus is daar geen lig nie. Hierdie teenstelling tussen lig en duisternis, as die toestand van die bekeerde en die onbekeerde respektiewelik, kom meermale in die Skrif voor (vgl 2 Kor 6:14; 1 Tess 5:4,5; Jes 60:2,3). Geestelike en sedelike (etiese) duisternis heers in die lewe van die onbekeerde. Die duisternis is egter nie net 'n toestand nie, dit oefen ook daadwerklike mag en heerskappy uit oor die mens. Deur die duisternis word die mens verblind ten opsigte van die sonde, die weg tot verlossing, en die diens aan God. Alleen God kan hierdie duistere mag verbreek en sy dodelike invloed tot niet maak, en van die mens 'n kind van die lig en van die oorwinning maak.

Die indikatiewe appel van die brief val op die verlossing uit die mag van die duisternis, op die feit dat die Vader hierdie redding bewerk het en op die oorgang na die ryk van die lig onder die heerskappy van die Seun. 'n Verandering in heerskappy (heerser) het plaasgevind wat absoluut bepalend is vir die lewe van die gelowige. Die gelowiges het nie net uit vrye wil tot 'n etiese besluit of keuse gekom nie, maar is bevry of verlos van 'n mag wat heerskappy oor hulle gevoer het.

5.3.2 VERLOSSING IN CHRISTUS

Die oorgang uit die duisternis na die lig word beskryf as 'n bevryding, 'n verlossing wat bestaan uit die vergifnis van sonde. Dit word duidelik dat die gelowiges die verlossing reeds besit omdat hulle dit in Christus, in die geliefde Seun het (vgl Kol 1:14). In Christus ervaar gelowiges wat God vir hulle gedoen het.

Die uitdrukking “in Christus” gee ten diepste uitdrukking aan die gedagte dat Christus 'n besondere eenheid vorm met diegene vir wie Hy gesterf en opgestaan het (vgl Kol 1:21; 2:12, 13, 20; 3:1, 3). Hulle deel ten volle in dit wat Hy vir hulle gedoen het en wat met Hom gebeur het. Die gelowiges is een met Christus, hulle is deel van Hom, in Hom opgeneem, deel van sy liggaam op aarde. Daarom kan Paulus beveel om die nuwe mens “aan te trek”, of anders gestel “leef nou die lewe van die nuwe mens” (vgl Kol 3:10). Hierdie oproep beteken dat gelowiges hulle volkome moet vereenselwig met Christus

omdat hulle reeds deur die geloof en die doop in Hom ingelyf is (vgl Kol 2:9-15). Hierdie eenheid is 'n geestelike eenheid met Christus en word in Kolossense 3:1-4 aangrypend verduidelik. Hierdie eenheid word ook beskryf deur uitdrukkings soos “in wie” (vgl Kol 1:14), “in Hom” of “met Hom” (vgl Kol 2:6-10, 13), “saam met Christus” (vgl Kol 2:20; 3:1, 2) en “in die Here” (vgl Kol 4:17).

Daar word in Kolossense 1:27 gesê dat God besluit het om die geheimenis te openbaar waarvan die inhoud “Christus is in julle” is. Dit dui op die inwoning van Christus in die gelowige. In Kolossense 3:11 word gesê: “Christus is alles en in almal”. Alhoewel “Christus in julle” wel moontlik 'n bevestiging kan wees van almal wat “in Christus” is, of omgekeerd, is die twee gedagtes nie dieselfde nie. Christus woon, deur die Heilige Gees, in almal wat Hom aangeneem het en van wie gesê word “in Hom is”.

Dit is duidelik dat Paulus sy lesers met hierdie twee uitdrukkings twee kante van God se genadewerk wil laat sien, twee kante wat nie geskei kan word nie maar wel van mekaar onderskei kan en moet word om die omvang van die nuwe lewe te verstaan. Die gelowige verkeer in 'n nuwe posisie voor God “in Christus” en hierdie nuwe posisie moet sigbaar word. Dit is alleen moontlik met “Christus in julle”, want hulle het sy lewe in hulle. Wanneer daar begin word om die grootheid van God te begryp en die intieme verbintenis (eenheid) wat gelowiges met Hom kan hê, “Hy in ons” en “ons in Hom”, kan daar niks meer van God gevra word nie.

In die Ou- en Nuwe Testament word geproklameer dat die vergifnis van sonde die enigste weg is om die verhouding tussen God en mens te herstel (bv. Jer 31:33 - 34, aangehaal in Heb 10:6 -10). Niks kan plaasvervangend vir die vergifnis van sonde wees nie, want die soewereine heerskappy van Christus is teenwoordig daar waar vergifnis is en waarsonder geen toegang tot sy koninkryk moontlik is nie. Die Seun het aan die kruis sy bloed gestort, gesterf en oorwinnend opgestaan. So is die vergifnis aan die Persoon van Christus verbonde. God het Christus die gelowiges se verlossing gemaak.

Die oorgang van duisternis na lig vind nie slegs op dramatiese wyse eens en vir altyd plaas nie, maar ook voortdurend opnuut. Die teks impliseer nie dat 'n transformasie van die menslike natuur plaasvind nie. Wat wel gebeur is 'n verandering van Here (Koning). Hierdie Here maak aanspraak op alle besluite, keuses, ervarings, optredes, denke en gedagtes. Daarom gaan daar 'n geweldige verantwoordelikheid gepaard met die burgerskap van die koninkryk. As 'n onderdaan van die koninkryk moet die gelowige op 'n behoorlike wyse die Koning verteenwoordig. Dit is dan ook 'n saak wat baie aandag in die res van die brief kry (vgl Kol 1:21-4:6).

5.3.3 GELOWIGES MOET DANKBAAR WEES

Hierdie koninkryksverantwoordelikheid ontvang sy motivering in die dankbaarheidsgedagte. Om dankbaar te wees is 'n essensiële deel van die boodskap en oproep in Kolossense (vgl Kol 1:3, 12; 2:7; 3:15, 16, 17; 4:2). Aan God moet erkentlikheid en waardering gegee word vir wat Hy in en deur Christus gedoen het. God moet gedank word vir die geloof (Kol vgl 1:3), dat Hy gelowiges geskik gemaak het vir die koninkryk (vgl Kol 1:12) en dat die gelowige in Jesus Christus gewortel is en op Hom gebou is (Kol 2:7). Gelowiges se totale lewe en hulle verhoudings met medegelowiges moet getuig van dankbaarheid. In hulle gebede moet God gedank word en moet hulle waaksaam wees as 'n bewys van hulle dankbaarheid. Hierdie dankbaarheid is nie net 'n innerlike gesindheid nie. Dit moet ook uiterlik manifesteer in hulle verhoudings in die liggaam van Christus. Dankbaarheid moet uiting vind in die erediens van die gemeente, deur die sing van psalms, lofsange en ander geestelike liederes.

5.3.4 DIE GELOWIGES IS DIE LIGGAAM VAN CHRISTUS

In die Kolossensebrief en baie ander plekke in die Skrif is dit duidelik dat die gawe en heil van die koninkryk nie net individueel en sporadies gedeel word nie, maar ook en veral korporatief-voortdurend in wat die kerk of gemeente genoem word (vgl Kol 1:18, 24; 4:15).

Die kerk word in Kolossense die uitverkore volk van God genoem wat Hy baie liefhet (vgl Kol 3:12). Die kerk word ook die liggaam van Christus genoem

(Kol 1:18, 24; 2:19; 3:15). As uitverkorenes is gelowiges saam die liggaam van Christus hier op aarde. Die kerk is die byeenkoms of vergadering van God se mense. Van al die metafore wat in die Skrif gebruik word om die kerk te beskryf is dié van die liggaam heel waarskynlik die mees diepsinnige.

Uit elke stam, taal, volk en nasie (vgl Kol 3:11) het Christus met sy bloed mense vir God losgekoop (Kol vgl 1:20). Hierdie mense is aan Christus verbind deur hulle geloof in Hom, in sy kruisdood en opstanding (vgl Kol 1:4, 5, 23; 2:5). Hulle is in Christus ingelyf. Wat met Hom gebeur het, het ook met hulle gebeur. Hulle het saam met Hom gesterf en opgestaan. Omdat gelowiges só aan Christus verbonde is, word hulle sy liggaam genoem.

Die liggaamsbeeld dui ook op die eenheid en die verbondenheid aan mekaar (Kol vgl 2:19). Hierdie eenheid onder mekaar is 'n eenheid in verskeidenheid (vgl Kol 3:11). Die term liggaam dra ook die beeld van 'n lewende organisme oor waarin die lede elk sy of haar eie plek en funksie het. Die lede van hierdie liggaam is verder onderling afhanklik van mekaar en moet, soos God se wil vereis, 'n bepaalde gesindheid teenoor mekaar openbaar. Hoe hulle teenoor mekaar optree moet telkens bepaal word deur hulle identiteit in Christus (vgl Kol 3:12-4:2).

Hierdie één liggaam, en die afsonderlike lede, ontvang hulle lewe en leiding van die Hoof van die liggaam. Die liggaam groei uit Christus, God laat dit groei, numeries en geestelik, en die liggaam moet aan Christus vashou (vgl Kol 1:6, 24-29; 2:19). Die liggaam behoort aan Christus en beklee 'n status van heiliges voor God (vgl Kol 1:16; 1:1; 3:12).

Hieruit is dit duidelik dat die gelowige slegs kan leef en groei vanuit sy/haar verbondenheid met Christus. Die gelowige kan egter nie op sy/haar eie groei nie, hiervoor het hy/sy gemeenskap met ander gelowiges in die kerk nodig.

Die Hoof van die liggaam is Christus (Kol 1:18). Dieselfde Een wat Here (Hoof) van die skepping is, is ook Here (Hoof) van die herskepping, die kerk. Christus is Hoof van die kerk omdat Hy die oorsprong daarvan is. Hy is die

oorsprong daarvan omdat Hy die Eerste is (vgl Kol 1:15), die Een wat uit die dood opgestaan het. Soos Hy, die beeld van die onsigbare God (vgl Kol 1:15) die Eerste genoem word met betrekking tot die skepping, so ook wat betref die herskepping. Christus se opstanding uit die dood is die begin van die nuwe skepping, die oorsprong van die kerk, want daarop berus die geloof, die bestaan en heilsverwagting van die kerk.

Christus se boodskap oor sy kerk wys op twee gedagtes. Dit wys op sy heerskappy oor die gemeente, maar druk veral sy posisie uit as die Een wat sy kerk in Homself saamsluit. Hy is die hart en die bron van sy kerk en tegelyk is Hy die doel van die kerk se lewe.

Alle mag oor die kerk berus by Christus en word deur Hom uitgeoefen. Hy beslis oor die wel en wee van die kerk, maar is nie deel van die liggaam nie. Omdat die kerk in Hom, deur Hom en vir Hom geskep is ondersteun en hou Hy dit in stand. Die gelowiges, as die kerk, moet hulle aan Hom en sy verlossingsdoel vir hulle onderwerp.

Die liggaam word ook deur Christus gebruik om die wêreld te bereik. Dit gaan nie net oor die handeling van die liggaam in die wêreld nie, maar ook oor sy bestaan in die wêreld. Die besondere aard van hierdie gemeenskap waarin die versoening reeds plaasgevind het (of besig is om plaas te vind), is 'n boodskap aan die wêreld.

5.3.5 GELOWIGES HET DIE VERSOENING ONTVANG EN DIE VREDE IS HERSTEL

Die liggaam van Christus as die uitverkore volk van God – die burgers van die koninkryk van die lig, hulle wie in Christus is en Christus in hulle, wie se sonde vergewe is – is versoende mense.

Die verhewe status en posisie van Christus ten opsigte van die skepping en herskepping word in die Christusbelydenis duidelik aangetoon (vgl Kol 1:13-20). Christus beklee 'n verhewe status en posisie teenoor die skepping, omdat Hy die beeld van God is. Hy is die beeld van God omdat Hy God se status en funksie ten opsigte van die skepping en versoening (herskepping)

het. Hy is die Eerste, verhewe bo die skepping. God het deur Hom alles geskep. Alles is deur Hom en vir Hom geskep. Voor alles was Hy daar en deur Hom bly alles in stand. God het die heelal geskape vir die Seun om daarvoor te regeer. Hierdie verhouding van Christus tot die sigbare, sowel as onsigbare skepping, bewys dat Hy God is.

Christus beklee 'n verhewe status en posisie teenoor die herskepping, sy kerk, omdat Hy die Hoof daarvan is, Hy is die oorsprong daarvan omdat Hy die dood oorwin het, en God het besluit om in sy volle wese in Hom te woon en om deur Christus alles met Homself te versoen. Deur Christus se bloed aan die kruis het God die vrede herstel, het God sy vredesoffer gebring en daardeur versoening bewerk. So het God alles op aarde en in die hemel met Homself versoen. Die versoening het dus 'n kosmiese omvang. God se doel met die versoening en herstel van vrede was om die harmonie van die oorspronklike skepping te herstel, om alles in 'n nuwe eenwees te bring.

Hierdie versoening geld ook vir die gelowiges, die kerk (vgl Kol 1:12-23). Versoening beteken die herstel van interpersoonlike verhoudings, tussen mens en God en tussen mens en mens. Hulle was voorheen, soos alle ander mense, ver van God af verwyder deur hulle vyandige gesindheid. Hierdie gesindheid het hulle totale menswees geraak, en dit het tot uitdrukking gekom in 'n totaal sondige lewenswyse, en nie slegs enkele dade nie.

Hulle het hulleself van God verwyder, maar God het hulle na Hom toe gebring. Die wyse waarop Hy dit gedoen het is om hulle met Homself te versoen deur sy Seun vir hulle te laat sterf. Hierdie versoening is bewerk, nie deur geestelike wesens nie, maar deur 'n liggaam van vlees en bloed wat Christus gehad het (vgl Kol 1:22). Dit spreek op 'n treffende wyse van Christus se identiteit in sy verhouding tot mense en sy onderwerping aan die dood in 'n menslike liggaam.

Die gelowige se lewe van toe en nou verskil soos dag en nag. So totaal sondig as wat dit was, so totaal nuut is dit nou. Die doel van die versoening is om hulle in volkommenheid voor God te stel (vgl Kol 1:28) wat verwys na die

kwaliteit van die verhouding tussen die gelowige en Christus. Die kwaliteit van hierdie verhouding is 'n geestelike volwassenheid wat beteken dat so volledig as wat Christus in die gelowige is, so volledig moet die gelowige in Christus wees. Dit is die nuwe mens (vgl Kol 3:10) in wie Jesus is (vgl Kol 1:27). In werklikheid is hulle dit alreeds voor God, dit is wat Hy van hulle in Christus gemaak het en dit is hoe Hy hulle beskou. Die implikasie hiervan is dat hulle nou so sal leef, één met Hom (vgl Kol 4:12). Dit beteken om soos Christus te wees, in God se oë. Dit kán gebeur as hulle aan 'n belangrike voorwaarde voldoen, naamlik om vas en seker te bly staan in die geloof (vgl Kol 1:23; 2:5) en hulle nie laat losruk van die hoop wat in hulle gewek is deur die evangelie nie (vgl Kol 1:23).

Die implikasie is dus 'n lewe waardeur hulle dit wat God in en deur Christus van hulle gemaak het elke dag in hulle lewe 'n werklikheid moet laat word. Hulle is reeds in die versoening verander, hulle moet nou daarin leef.

Om alles in 'n nuwe eenwees te bring het die kerk 'n rol te speel (vgl Kol 1:6, 27). Kolossense sê dat deur die leef van die evangelie (vgl Kol 1:10) en die verkondiging van die evangelie (vgl Kol 1:27) die kosmiese doel van die volmaakte versoening bereik word.

Hierdie visie is ontsaglik eindeloos. Die aanspraak is oorweldigend. Dit sê baie van die geloof van die eerste gelowiges dat hulle in Christus se dood en opstanding, heel letterlik, die sleutel tot die oplossing van die disharmonie in die natuur en die onmenslikheid van die mensdom kon sien. Ook dat die karakter van God se skepping en God se besorgdheid oor die heelal in sy volle uitdrukking vir hulle opgevang en omvat word deur die kruis van Christus.

In 'n sekere sin nog meer treffend is die geïmpliseerde visie van die kerk as die fokus en die middel tot hierdie kosmiese versoening. Dit is die kerk as gemeenskap, in wie hierdie versoening reeds plaasgevind het (of begin om plaas te vind), se opdrag en voorreg om hierdie versoening uit te leef (vgl Kol

3:8-15), asook om die geheim van die versoening te proklameer (vgl Kol 4:2-6).

5.3.6 GELOWIGES LEEF VANUIT DIE GENADE VAN GOD

Alhoewel die woord genade net drie keer in Kolossense gebruik word (vgl Kol 1:2, 6; 4:18) is dit duidelik dat die genade van God die breë konteks vorm van die hele brief en dat dit die hele lewe van die individuele gelowige en gemeente raak. Genade word sonder verdienste by God gevind. Dit is die gesindheid van God. Vanuit sy goedheid, skenk God sy guns in oorfloed aan die mens wat dit nie verdien nie en nie daarvoor hoef te werk nie. Genade is die demonstrasie van God se liefde wat sigbaar en konkreet is. Dit is die essensie van die Christelike evangelie. God gee vryelik die vergifnis van sonde en die ewige lewe wat die mens nie verdien nie, en nie kan verdien nie.

Dit was dan die werk van Christus, veral sy dood, wat God se genade gemanifesteer het (vgl Kol 1:14). Hierdie reddende genade is die genade van God in waarheid (vgl Kol 1:5-6). God se genade, volgens Kolossense, gaan wyer as net sondevergifnis en die ewige lewe. Dit transformeer meer as net die denke en die hart van die individuele gelowige. Dit het 'n positiewe effek op die gelowige se hele lewe: sosiaal (vgl Kol 3:5-14; 4:2-6), familiaal (vgl + Kol 3:18-4:1) en in terme van lof en aanbidding (vgl Kol 3:15-17). Hierdie positiewe effek van God se genade behoort 'n lewe van dankbaarheid tot gevolg te hê (vgl Kol 1:3, 12; 2:7; 3:15-17).

5.3.7 GELOWIGES MOET MET VREDE LEWE

Vrede is die vrug van God se genade. Dit is 'n gawe van God. Dit dui op innerlike rus en bevrediging, vryheid van aanvegting in die gemoed en versoening met God. Versoening en vrede kan as sinonieme beskou word wat as inhoud herstellende verhoudings het (vgl Kol 1:2; 3:15). Hierdie vrede strek oor hemel en aarde (kosmos; vgl Kol 1:20). Vrede is die woord wat 'n nuwe wêreld opsom, 'n wêreld wat getransformeer is van sy gevalle staat na die vorm en lewe wat deur die Skeppergod bedoel is. Dit is meer as net 'n verwysing na 'n innerlike en geestelike tevredenheid. Die Bybelse idee van

vrede omhels elke dimensie van menslike bestaan, verlede, hede en toekoms.

In Kolossense is dit duidelik dat dit God is wat sy gemeente geroep het om in vrede met mekaar te lewe. Die basis vir die vrede onder mekaar is dat God deur Christus vrede gebring het. Daarom is vrede nie net objektief en subjektief nie, maar ook relasioneel. Vrede is die maatstaf waarmee gelowiges se optrede beslissend gemeet word.

Vrede beskryf die lewe in God se koninkryk. Dit het 'n omvattende betekenis en kan ook verstaan word as barmhartigheid, welsyn, verlossing of versoening. Die begrip vrede kan ook gesien word as 'n samevatting van die deugde in Kolossense 3:12-14 wat handel oor die positiewe optrede van gelowiges teenoor mekaar in die gemeente.

Hierdie vrede is die vrede van Christus. Dit is 'n vrede wat Hyself verpersoonlik en Hy alleen kan gee. Hierdie is die vrede wat in die gelowiges en onder mekaar moet heers. Vrede moet die oordeel fel oor die verhoudings in die gemeente. Wanneer die vrede van Christus in die gemoed ervaar word sal goeie verhoudings gehandhaaf word en verkeerde verhoudings herstel word.

5.3.8 GELOWIGES MOET MET LIEFDE LEWE

God het sy uitverkore volk, die kerk, baie lief (vgl Kol 3:12), hulle wie Hy onder die heerskappy van sy Seun wat Hy liefhet, geplaas het. Christus is nie net die ewige objek van die Vader se liefde nie, maar ook die beliggaming en uitdrukking van God se liefde in sy genadige handeling met mense.

Die Christelike liefde (vgl Kol 1:4; 3:14) word deur die Gees in gelowiges gewek. God se liefde is dus ook genade. Hierdie liefde stel die gelowiges in staat om mekaar lief te hê – hulle moet mekaar bo alles liefhê. Hierdie morele kwaliteit oortref alle deugde en is 'n band tot volkome eenheid onder gelowiges in die gemeente (vgl Kol 3:14) en in hulle huishoudings (vgl Kol

3:19). Die Christelike liefde in gelowiges is in werklikheid 'n refleksie van God se liefde vir hulle.

5.3.9 GELOWIGES LEEF IN GELOOF

Geloof is deel van Christenskap, van die burgers van die koninkryk (vgl Kol 1:4). Geloof is 'n vereiste en voorwaarde vir versoening (vgl Kol 1:23). Die hoor en onderrig van die evangelie is die wyse waarop tot geloof gekom word (vgl Kol 1:6-7).

Geloof sien in Christus Jesus die Verlosser, die Een wat mens geword het en die skuld van die mens se sonde gedra het. Geloof, in gehoorsaamheid, erken dat hierdie Verlosser die Here is. Die verbondenheid aan Christus vind plaas deur die geloof deurdat die gelowiges Hom aangeneem het (vgl Kol 2:6). Gelowiges moet aan Christus verbonde bly deur die standvastigheid van die geloof.

Die wandel in Christus kan nie sonder die geloof nie, dit is afhanklik van 'n geloofsverhouding met Christus. Daarom sê die skrywer (vgl Kol 2:12) dat die gelowiges saam met Christus opgewek is omdat hulle geglo het in die krag van God wat Hom uit die dood opgewek het.

5.3.10 GELOWIGES LEEF MET HOOP

In die Nuwe Testament word die term hoop feitlik as 'n sinoniem vir vertroue op God gebruik. Alhoewel die term hoop slegs drie keer in Kolossense voorkom, ontvang dit sterk direkte of indirekte beklemtoning (vgl Kol 1:5, 23, 27; 3:1, 4).

Kolossense stel dat geloof en liefde op hoop gegrond is, met die implikasie dat die Christelike hoop 'n kragtige motivering is vir konstante geloof en liefde in die hede (vgl Kol 1:5). Hoop word in die gelowiges gewek deur die evangelie wat hulle gehoor het (vgl Kol 1:23).

Hoop is aan die eenkant 'n objektiewe werklikheid, 'n heilsgawe. So gesien is hoop dit wat God reeds vir die gelowige gereed gemaak het en in die hemel

in bewaring hou (vgl Kol 1:5, 27: 3:1, 4). Aan die ander kant is hoop 'n subjektiewe werklikheid, te wete die innerlike respons op die belofte van God (vgl Kol 1:23).

Christus is die gelowige se hoop op die heerlijkheid. Daarom het die gelowige 'n vaste hoop, leef hy/sy nie vir hom/haarself nie, maar is iemand met 'n ewige bestemming wat streef om sy/haar geloof en liefde te laat groei. Daarom word die gelowiges vermaan om hulle nie te laat losruk van die hoop wat in hulle gewek is nie (vgl Kol 1:23).

5.3.11 GELOWIGES LEEF MET TOENEMENDE KENNIS, INSIG EN WYSHEID

Die skrywer bid dat God die gemeente sal vervul met kennis en sy wil in alle wysheid en geestelike insig (vgl Kol 1:9). Daar kan tot volle kennis gekom word wat die wil van God is deur die wysheid en insig wat die Gees gee. Kennis hou direk verband met die wil van God. Die vernuwing van die nuwe mens het in sig die lesers se progressiewe toename in die vermoë om God se wil en opdrag te herken (vgl Kol 1:9). Hierdie ware kennis lei tot 'n optrede en gedrag wat ooreenstem met die Skepper se wil. Dit is 'n begrip vir die etiese eise van God. Die gelowige word geplaas in die posisie van verantwoordelikheid voor God.

Kennis beteken ook om te weet wie God is. Hierdie kennis is bekombaar deur die geheimenis van God te ken. Die geheimenis is Christus in wie al die verborge (in Christus gedeponeer of gestoor) skatte van wysheid en kennis te vind is (vgl Kol 2:2-3). Hierdie kennis moet vermeerder word omdat die doel van hierdie kennis is om al hoe meer gelykvormig te word aan die Skepper (Christus; vgl Kol 3:10).

Die besit van hierdie Geestelike (deur die Gees gegee) of Goddelike wysheid toon aan die gelowige die rigting en standaard van sy/haar optrede. Insig het eweneens sy toepassing in konkrete lewensituasies. Kennis van die wil van God is alleen moontlik deur die wysheid en die insig wat die Gees gee en wat in Christus beliggaam is (vgl Kol 1:9; 2:2). Die wysheid word meegedeel deur die Woord van God en menslike onderrig (vgl Kol 1:28; 3:16).

Die praktiese gevolge van 'n vervulling met die kennis van God se wil, te wete geestelike wysheid en insig, is dat die gemeente tot eer van God sal lewe, net sal doen wat Hy verlang, vrugte sal dra deur goeie werke te doen en sal toeneem in die kennis van God. Die gemeente moet ook saam strewende na diep en volledige insig sodat hulle God se geheimenis (Christus) kan ken (vgl Kol 1:10; 2:2). Daar moet na Christus gekyk word as die enigste bron waar die skatte van wysheid en kennis gevind kan word sodat gelowiges nie deur vals redenasies mislei kan word nie.

Hierdie skatte van kennis, wysheid en insig bly verborge vir alle menslike pogings om te begryp. Dit is God alleen wat dit vrylik kan skenk en dit kan alleen in geloofsgehoorsaamheid ontvang word. Christus bly dus die subjek van al die kennis, wysheid en insig. Buite Christus is dit nie te vind nie. Ook hieruit blyk die algenoegsaamheid, verheewendheid en onoortreflike heerlikheid van Christus.

5.3.12 GELOWIGES LEEF IN VERBONDENHEID MET CHRISTUS

Gelowiges wat nou onder die heerskappy van Christus lewe is aan Hom verbonde omdat hulle deur God in Christus met Homself versoen het deur die verlossing en vergifnis van sondes (vgl Kol 1:22, 23). Aangesien hulle Christus Jesus as Here aangeneem het, het hulle ook hulleself aan Christus verbind deur die geloof (vgl Kol 2:6).

Omdat gelowiges aan Christus verbonde is moet hulle in verbondenheid met Hom wandel. Hulle moet prakties in afhanklikheid van en in gehoorsaamheid aan Hom tot sy eer lewe. Om te wandel suggereer ook 'n gereelde groei in die gelowige se lewe soos hy/haar kennis van God toeneem (vgl Kol 1:10).

Verbondenheid aan Christus beteken ook dat die gelowige in Christus gewortel moet bly. God het hulle in Christus gewortel deur hulle geloof. Christus is die bron van hulle geestelike voedsel en groei, hulle lewenskrag en vrugdra (vgl Kol 1:10).

Verbondenheid aan Christus beteken ook dat gelowiges op Hom gebou is. God is besig om hulle op te bou. Christus is die vaste fondament en hulle moet al hoe meer soos Hy word. In die proses moet gelowiges vasstaan in die geloof en dankbaar wees vir alles wat God in Christus vir hulle gegee en gedoen het. Christus Jesus die Here is meer as genoegsaam. Die gemeente se lewe moet voortdurend in ooreenstemming wees met wat hulle geleer is.

Gelowiges moet nie dat iemand hulle van Christus af wegvoer deur misleidende teorieë en argumente nie. Hierdie dinge berus op die nuttelose oorlewering van mense en wettiese godsdienstige reëls en nie op Christus nie. Gelowiges is van hierdie dinge bevry. Hulle verbondenheid met Christus het hulle in 'n nuwe proses geplaas. In Christus is die volle wese van God teenwoordig en in verbondenheid aan Hom deel hulle in sy volheid. Hulle deel in wat Christus gee, die verlossing en die lewe. So maak God die gelowiges vol (vgl Kol 1:19; 2:9, 10, 13; kyk ook Kol 1:15-16; 2:15).

In verbondenheid met Christus is gelowiges ook geestelik besny deur Christus (vgl Kol 2:11). Dit beteken die verwydering van die sondige natuur, die aflê van 'n sondige bestaanswyse. Christus het finaal 'n einde aan die ou lewe gemaak. Dit het by die doop gebeur deurdat gelowiges saam met Hom begrawe is (vgl Kol 2:12). In hulle verbondenheid met Christus geld dit wat met Christus gebeur het ook vir die gelowige. Dit is egter nie die doop wat die besnydenis of verandering te weeg gebring het nie. Die doop word in 'n figuurlike sin gebruik as 'n teken en seël van wat met die gelowige gebeur het. Die gelowiges is ook saam met Christus opgewek omdat hulle geglo het in die krag van God wat Hom uit die dood opgewek het. Hulle was geestelik dood vanweë die sonde en omdat hulle sondige natuur nie wegeneem was nie. God het hulle egter saam met Christus lewend gemaak deurdat Hy al hulle sondes vergewe het. Dit het gebeur deurdat God die skuldbewys met al sy eise aan die kruis gespyker en dit tot niet gemaak het (vgl Kol 2:12-14). So is die bose magte ontwapen, die oorwinning aan die kruis behaal en is hulle in Christus se triomftog weggevoer (vgl Kol 2:15).

Dus, in hulle verbondenheid met Christus is die gelowiges bevry van alles wat mag oor hulle wil uitoefen. Hulle hoef niks te vrees nie. Hulle moet hulle nie onderwerp aan enigiets of iemand naas Christus nie. Hulle moet hulle onderwerp aan Christus want alle volheid is in Hom te vind. Hy is genoegsaam.

5.3.13 GELOWIGES MOET NIE MISLEI WORD NIE

Omdat Christus die magte oorwin het moet die gemeente hulle nie laat voorskryf wat hulle moet eet of drink nie of watter feeste of dae onderhou moet word nie. Dit is alles egter uitgediende en nuttelose dinge want dit is maar net 'n voorafskaduwing van die toekomstige. Die enigste werklikheid nou is Christus. Hy is hulle hoop. Die skadudinge het nie meer bindings- of oordeelskrag nie (vgl Kol 2:16-17; 1:5, 23, 27). Die gelowiges moet ook nie toelaat dat hulle gediskwalifiseer word deur dié wat teen hulle optree as skeidsregters met hulle selfgodsdienste van vals nederigheid, die aanbidding van engele en die sien van visioene nie. Dis niks anders as eiewaan en selfverheffing bo ander mense nie. Iemand wat bogenoemde selfgodsdienste beoefen is iemand wat nie aan die Hoof van die liggaam, Christus, vashou nie (vgl Kol 2:18-19).

Gelowiges is aan Christus verbonde, hulle het saam met Hom gesterwe en is dus dood vir die wettiese godsdienstige reëls van hierdie wêreld. Deur hulle verbondenheid aan Christus is hulle ook saam met Christus opgewek tot 'n nuwe lewe. Hierdie nuwe lewe moet gekonkretiseer word. Hulle is nie net in Christus nie, hulle moet ook so optree. Hulle moet nie meer lewe asof hulle nog aan die wêreld behoort deur allerhande voorskrifte te gehoorsaam nie (vgl Kol 2:20-23).

Alles kom daarop neer dat gelowiges nie dit mag vertoon wat hulle reeds afgesterf het nie. Hulle moet dit vertoon wat hulle deur die sterwe en opstanding saam met Christus verwerf het. Dit gaan oor die ingesteldheid van die gelowiges ten opsigte van hulle lewe. Slegs standvastige vashou aan Christus kan die verlore help om onvoorwaardelik die oue te verwerp en met vreugde die vryheid van die nuwe te ervaar.

5.3.14 GELOWIGES MOET STREWE NA DIE DINGE DAARBO WAAR CHRISTUS IS

Omdat die burgers van die koninkryk van die lig saam met Christus uit die dood opgewek is moet hulle voortdurend na dinge daarbo, die hemel, strewe of soek, daar waar Christus is en waar Hy aan die regterhand van God sit. Om hierdie opdrag te beklemtoon word gesê die gelowiges moet ook hulle gedagtes rig op dinge wat daarbo is en nie op dinge wat op die aarde is nie, want hulle het gesterwe is saam met Christus verborge in God (vgl Kol 3:1-3).

Gelowiges moet met volgehoue inspanning, wil en gesindheid op Christus fokus. Hy is die sentrum. Alles gaan om Christus, Hy wat heerskappy voer oor al die geestelike magte, asook oor die gelowiges. Hy is die Here oor almal. Hy tree ook vir die gelowiges in by God. Daarom moet die Christelike lewe voortdurend op Hom gerig wees. Gelowiges is saam met Christus opgewek en deel sy hemelse lewe. Dit beteken dan om die werklikheid van die verbondenheid met Christus te leef, 'n lewenswyse wat gekenmerk word deur deugde en nie ondeugde nie (vgl Kol 3:5-17). Dit gaan dus om 'n verhouding met die verhoogde Here.

Gelowiges se denke, gedagtes moet ook op die dinge daarbo gerig wees omdat dit die oriëntering van die gelowige se hele wyse van lewe bepaal. Gelowiges het 'n radikale geestelike verandering ondergaan en bevind hulle in 'n nuwe geestelike omgewing. Hulle het 'n nuwe doel in die lewe. Hulle sien nou dinge vanuit 'n hemelse Christusperspektief (ewigheidsperspektief). Daarom moet hulle nie hulle denke rig op aardse dinge nie. Die aardse lewe is nie onbelangrik nie. Die geestelike moet nie van die aardse geskei word nie, maar moet die aardse bepaal. Die rede waarom gelowiges hulle denke op dinge daarbo moet rig is omdat hulle gesterf het. Hulle is aan Christus verbind deur hulle eenwording met Hom in sy dood (vgl Kol 2:11, 12, 20). Die gelowiges het gesterf vir die godsdienstige reëls, vroom praktyke en alles wat 'n verhouding met Christus kan verhinder (vgl Kol 2:16-23). Hulle het by implikasie gesterf vir die dinge op aarde. Gelowiges behoort derhalwe nie meer aan die aarde nie maar aan die wêreld daarbo.

Hierdie nuwe lewe is 'n verborge realiteit, saam met Christus verborge in God, en alleen 'n realiteit wanneer in die geloof gelewe word. Hierdie opstandingslewe is streng verbonde aan Christus in God (vgl Kol 3:3; 2:3). Dit beteken dat die waarborg van hulle nuwe lewe God self is omdat God getrou is en Christus self in God is. Hulle wat aan Christus verbonde is het dus ook hulle lewe in God (vgl Kol 1:15, 16, 26; 2:7).

Hierdie verbondenheid is 'n voortgaande gebeurtenis tot en met Christus se wederkoms (vgl Kol 3:4). Dit is 'n hemelse verbintenis en is daarom verborge vir die mens se waarneming behalwe waar dit in sigbare daade geleef word (vgl Kol 2:20). Hierdie nuwe, hemelse lewe, sal nie altyd verborge wees nie maar ten volle gemanifesteer word in al sy heerlikheid wanneer Christus, wat die beliggaming daarvan is, met sy wederkoms sal verskyn (vgl Kol 3:4). By die wederkoms sal dit duidelik word dat Christus se eie mense saam met Hom is, en dat hulle lewe geopenbaar sal word. Die feit dat gelowiges op 'n sekere tydstep in heerlikheid sal leef onderskei hulle toekomstige vervolmaking van hulle huidige lewe. Heerlikheid is die wêreld van Christus of God (vgl Kol 1:11,27) wat nog deur gelowiges verwag word (vgl Kol 1:27) al is dit reeds aan hulle gegee deur Christus as 'n geskenk vooruit (vgl Kol 1:2-14, 22; 2:6-15; 3:1-4).

Christus, wat by sy wederkoms gaan verskyn, is die gelowiges se lewe (vgl Kol 3:4). Die doel en taak van die gelowiges is Christus. Christus is die wese en essensie van die Christelike bestaan. Die Christelike lewe word nie net met Christus gedeel nie, die lewe is Christus. Daarom is die lewe in sy diepste sin nie wat in die gelowige gevind word nie maar wat Christus op die gelowige afdruk of stempel.

5.3.15 GELOWIGES MOET DIE AARDSE DINGE DOODMAAK

Die burgers van die koninkryk moet hulle identiteit in Christus en verbondenheid aan Christus op 'n sigbare en praktiese wyse nou uitleef. Die implikasies en gevolge van wie hulle is moet gekonkretiseer word in hulle lewe. Hulle moet dit doen deur die aardse dinge dood te maak wat nog deel van hulle lewe is. Hulle moet daarvan afstand doen deur dit volledig te

verwyder (vgl Kol 3:5-9) omdat hulle in Christus nuwe mense is en dood is vir die aardse dinge.

Die dinge wat nog deel van hulle lewe kan wees is persoonlike ondeugde soos onsedelikheid (immoraliteit of onwettige seksuele praktyke), onreinheid ('n onreine woord, gesindheid en begeerte), slegte begeertes (seksuele begeertes en die sondige gesindheid wat lei tot sondige dade), en gierigheid (die sterk begeerte om meer en meer materiële dinge te versamel en te besit). Laasgenoemde mag ook seksuele ondertone hê. Die materiële kan die god in 'n mens se lewe word en só God se plek in die mens se lewe inneem.

Gelowiges wie se lewenswyse hierdie dinge insluit is ongehoorsaam aan die wil van God en ongehoorsaam aan die evangelie van Jesus Christus. Hulle leef volgens hulle sondige begeertes, die lewe van die ou mens. Op so 'n lewenswyse kom die toorn of straf van God

Omdat gelowiges 'n lewensverandering ondergaan het moet hulle alle ondeugde wat hulle sosiale lewe raak laat staan: toorn (wat uitloop op die uitbarsting van die humeur), woede, boosheid (wat iemand leed aandoen), laster deur van iemand kwaad te praat en onwelvoeglike taal. Gelowiges moet nie vir mekaar lieg nie want hulle het met die ou sondige mens en sy gewoontes gebreek. Die leuen is bedoel om te mislei en is gebore uit 'n liefdelose gesindheid teenoor die medemens. Leuens is ook 'n verwerping van die eis van waarheid en opregtheid.

5.3.16 GELOWIGES HET MET DIE OU MENS GEBREEK EN MOET NOU DIE LEWE VAN DIE NUWE MENS LEEF

Gelowiges hét die “ou mens uitgetrek” (afgelê) toe hulle in Christus se dood gedoop is en die “nuwe mens aangetrek” (die lewe van die nuwe mens aanvaar). Die gelowiges moet daarom nou leef wat hulle alreeds is – nuwe mense in Christus. Kan nie nou meer leef volgens hulle ou sondige natuur nie (vgl Kol 3:9-10). Hierdie vermaning geld vir die individuele gelowige sowel as vir die gemeente in korporatiewe sin. Die nuwe lewe van die nuwe mens

moet al hoe meer vernuwe word na die beeld van sy Skepper en tot volle kennis van God (vgl Kol 1:15, 27, 28, kyk § 5.3.11).

5.3.17 GELOWIGES IS DIE BEELD VAN CHRISTUS

Om na die beeld van die Skepper vernuwe te word is om na die beeld van Christus vernuwe te word omdat Hy die beeld van God is. Hy is in status en funksie God self.

Die term beeld beklemtoon in die eerste plek Christus se verhouding tot God. Daar is 'n baie noue verband tussen sy wese en die wese van God. Hy is die draer daarvan. Christus is die openbaring van God, sy verteenwoordiger. God se eienskappe is in Christus sigbaar. God kan deur Christus geken word. Hy is die spieëlbeeld van God, 'n sigbare ewebeeld. As die mens wil weet hoe God is, kyk na Jesus Christus. God se heerlikheid straal van Jesus Christus uit.

Wanneer die mens die beeld van God of Christus is raak dit sy/haar wese en verhoudings. Die deel van die beeld van Christus in die mens wat te doen het met verhoudings (vgl Kol 3:12-17) is deur die sondeval vernietig. Hierdie is dit waaroor Kolossense handel: die herstel van dié deel van die beeld wat vernietig is. Daarom word gelowiges daaraan herinner dat hulle herskepte mense is, nuwe mense in Christus wat beteken dat die beeld van Christus in die gelowiges herstel is.

Binne die konteks van Kolossense impliseer dit 'n bepaalde etiese lewe van gelowiges. Christus het as' t ware met sy lewe weer kom wys hoe die eienskappe van die beeld van God wat vernietig is lyk en hoe dit geleef moet word. Hierdie moreel-etiese eienskappe word deurgaans in Kolossense genoem, byvoorbeeld liefde (vgl Kol 2:2; 3:14), meelewendheid, goedgesindheid, nederigheid, sagmoedigheid, verdraagsaamheid en vergewensgesindheid (vgl Kol 3:12-15). Hierdie deugde word aan God of Christus toegeskryf, maar gelowiges word nou opgeroep om hierdie lewe aan te trek en daarin vernuwe te word, hierdie lewe wat aan Christus behoort. Om weer na die beeld van die Skepper, Christus, vernuwe te word beteken dat hierdie

eienskappe al meer sigbaar moet word in 'n gelowige se lewe en al die ondeugde al hoe minder sigbaar.

Dit kom daarop neer dat die gelowige soos Christus moet wees en leef. Wie Christus is moet in die gelowige sigbaar wees net soos God in Christus sigbaar is. Só is die gelowige die beeld van sy/haar Skepper, en moet dit al hoe meer word.

5.3.18 GELOWIGES LEEF IN 'N NUWE ORDE

In die nuwe lewe van die nuwe mens, die herskepping of die nuwe mensheid wat in verbondenheid aan Christus ontstaan het (vgl Kol 3:10) – die geloofsgemeenskap wat Christus as Hoof en Koning het, dus die kerk – heers 'n nuwe orde, 'n nuwe lewenswyse en nuwe verhoudings (vgl Kol 3:11).

Net soos individuele gelowiges die gesindhede en gewoontes van die ou mens afgelê het moet die kerk/gemeente die ou skeidsmure wat mense geskei het verwyder. Hier in die nuwe skepping is die nuwe lewe so radikaal anders dat dit 'n verandering tot gevolg het van alle menslike verhoudings. Daar mag nie rasse-, godsdienstige-, kulturele-, of sosiale skeiding wees nie. Natuurlike verskille word nie opgehef nie, maar in Christus is al die skeidings en verskille onbelangrik. Onder gelowiges is daar geen verskil in geestelike status nie. In Christus is almal gelyk, ongeag ras, klas, of stand omdat Christus alles en in almal is. Christus wat die algenoegsame Here en Verlosser is, is al wat saak maak (vgl Kol 1:15-20). Sy Gees as die bemiddelde inwoning in alle gelowiges van watter klas, stand of agtergrond waarborg die skepping en die groei na volmaaktheid. Hierdie groei vind plaas in elkeen en almal wat as nuwe mense vernuwe word tot volle kennis van God volgens die beeld van sy/haar Skepper.

5.3.19 GELOWIGES MOET AS UITVERKORENES LEEF

Na die negatiewe vermanings om die ondeugde in hulle persoonlike lewe en verhoudings met medegelowiges dood te maak en te verwyder (vgl Kol 3:5-11) word die gelowiges positief vermaan om deugde aan te trek en die nuwe lewe te leef. Dit het in werklikheid alreeds gebeur, hulle moet dit nou net leef.

Die motivering vir die uittrek van die ou mens, en aantrek van die nuwe mens, is dieselfde, te wete die verbondenheid aan Christus. Die burgers van God se koninkryk, die nuwe mense wat die beeld van Christus is, besit nou etiese eienskappe en 'n nuwe lewenswyse wat hulle teenoor hulle medegelowiges en gemeente moet openbaar.

Daarom word hulle daaraan herinner dat hulle die uitverkore heiliges (volk van God) is wat Hy baie liefhet. Hulle is uitverkorenes want God het hulle verlos deur die vergewing van sondes (vgl Kol 1:13, 14; 3:13, kyk § 5.3.2 en 5.3.5). Hulle is vir God afgesonder as eiendom van God en die voorwerpe van sy besondere liefde.

Op grond van hierdie verhewe identiteit en posisie voor God moet die gelowiges 'n lewenswyse openbaar wat die nuwe mens waardig is. Hierdie gedrag waartoe hulle aangespoor word weerspieël dan ook die Here wat hulle uitverkies het. Die rede hiervoor is dat die etiese eienskappe wat in hulle lewe moet heers eienskappe van God en Christus is. Hierdie deugde is gerig op mense, maar die visie is op God of Christus. So is ook alle dade gerig op die gedagte dat Christus alles en in almal is (vgl Kol 3:12-15).

Daarom moet gelowiges teenoor mekaar meelewend wees omdat die belange van ander belangrik is. Hulle moet mekaar goedgesind wees deur goedheid en welwillendheid teenoor mekaar te betoon. Ook moet hulle nederig teenoor mekaar wees met 'n gesindheid van beskeidenheid en ootmoedigheid. Sagmoedigheid moet hulle lewe kenmerk en hulle moet verdraagsaam wees teenoor mekaar. Die gelowiges moet mekaar verder vergewe soos die Here hulle vergewe. Die interaksie van gelowiges moet die optrede van die Here teenoor hulle weerspieël (vgl Kol 1:22; kyk § 5.3.5). Die volmaakte voorbeeld van Christus moet nagevolg word. Wie self deur die Here vergewe is moet ook die medemens vergewe. Christus se vergifnis dien beide as model en motief vir hulle vergewensgesindheid teenoor mekaar. Vergifnis moet verder 'n voortdurende, daaglikse gesindheid en optrede wees.

Bo alles moet gelowiges mekaar liefhê omdat dit die band is wat hulle tot 'n volmaakte eenheid saambind (vgl Kol 1:4; 3:14; § 5.3.8.). Die vrede wat Christus gee moet in hulle lewe heers. God het immers die gelowiges geroep om as lede van een liggaam in vrede met mekaar te lewe (vgl Kol 1:2, 20; 3:15; § 5.3.5 en 5.3.7). Daarby moet die gelowiges altyd dankbaar wees (vgl Kol 1:3, 12; 2:7; 3:15, 16, 17; 4:2; § 5.3.3).

5.3.20 DIE WOORD VAN CHRISTUS MOET IN GELOWIGES WOON EN HULLE MOET MEKAAR LEER EN VERMAAN

Die woord van Christus (die waarheid of die evangelie) moet in sy volle rykdom in die gelowiges bly. Dit moet oorvloedig, gereeld en ten volle elke aspek van hulle lewe deurdring. Dit moet in beheer wees van elke gedagte, woord en daad. Die woord bly in hulle as hulle dit hoor, suiwer verkondig, in die hart bewaar en daaraan vashou. Die rykdom van die evangelie word gedeel deur hulle wat dit ontvang het (vgl Kol 3:16). Die woord van Christus staan in die sentrum van die geloofslawe, dit is die lig op die pad van die nuwe lewe.

Die gelowiges moet mekaar ook in alle wysheid leer en vermaan. In die krag van die wysheid wat die Gees gee (kyk § 5.3.11) verstaan die gemeente wat die wil van God is (vgl Kol 1:9 - 12). So weet die gemeente dat in Christus al die verborge skatte van kennis, wysheid en insig in Christus te vind is (vgl Kol 2:3) en wat die regte optrede is (vgl Kol 2:6-23; 3:1-4:6). Gelowiges het 'n verantwoordelikheid teenoor mekaar om mekaar te help om in verbondenheid met Christus te lewe met al die gevolge en implikasies daarvan. Daarom moet hulle mekaar leer en vermaan sodat almal tot geestelike volwassenheid in Christus kan kom.

5.3.21 DIE EREDIENS VAN DIE GEMEENTE MOET GETUIG VAN DANKBAARHEID

Gelowiges as gemeente moet op die woord van God en tot sy eer antwoord. Die woord en sy volheid moet geleef word deur dit ook te laat weerklink in die liedere van dankbaarheid wat die gemeente saam sing om hulle verbondenheid aan Christus as Hoof van sy liggaam te vier (vgl Kol 3:16).

5.3.22 GELOWIGES MOET ALLES WAT HULLE SÊ OF DOEN IN DIE NAAM VAN DIE HERE JESUS DOEN

Met die opdrag dat die gelowiges wat alles wat hulle ook al sê of doen in die Naam van die Here Jesus doen word alles wat vooraf in die brief gesê is saamgevat. Hierdie is die algemene maatstaf vir die Christelike optrede.

In die Naam van Jesus Christus dui op Christus self soos Hy Homself geopenbaar het. Dit beteken dat alles wat gesê of gedoen word in ooreenstemming moet wees met 'n lewensbelangrike verhouding met Hom. Gelowiges moet in harmonie met sy geopenbaarde wil lewe, in afhanklikheid van Hom, en in vertroue op Hom.

Wie die gelowiges en gemeente is, is aan die werk van Christus te danke. Alles wat hulle sê en doen staan onder sy heerskappy. Hy moet in alles erken word en 'n plek hê. Dit is hoe die nuwe lewe geleef moet word. Hy moet in alles verheerlik word. Uiteindelik kom al die dank God toe, maar alleen deur Jesus Christus (vgl Kol 3:17).

5.3.23 GELOWIGES MOET IN HULLE HUISHOUDINGS CHRISTUS WEERSPIEËL

Die vermaning dat alles wat gesê en gedoen word in die Naam van Jesus Christus gedoen moet word (vgl Kol 3:17), as algemene maatstaf, geld ook vir die verhoudings in die huishouding. Die verbondenheid aan Christus moet ook in die gesinsopset konkreet geleef word (vgl Kol 3:18 - 4:1).

Die vrou moet haar man onderdanig wees in afhanklikheid van die Here se heerskappy wat ook in die huwelike van gelowiges geld. Die vrou moet onderdanig wees solank die eise van die man binne die wil van die Here is. Mans moet hulle vrouens liefhê. Omdat die Here oor man en vrou gesag voer moet die man in liefde teenoor sy vrou optree as 'n lewenswyse van die nuwe mens. Hierdie liefde is 'n opofferende en onselfsugtige liefde wat deur die voorbeeld van Christus gedefinieer word. Mans moet nie verbitterd teenoor hulle vrouens word of die lewe vir hulle bitter maak nie. Die liefde moet die deurslag gee.

Kinders moet in alles gehoorsaam wees aan hulle ouers, want dit is vir die Here goed en aanneemlik en dit is volgens sy wil. Vaders moet nie hulle kinders moedeloos maak deur gedurig by hulle fout te vind en onbillike eise te stel nie. Hulle lewensvreugde word so ontnem, en dit is nie vir die Here aanneemlik nie. Ook slawe moet in alles gehoorsaam wees aan hulle eienaars. Hulle moet hulle werk doen asof hulle dit vir die Here doen. Dit is van Hom wie hulle 'n beloning sal kry, te wete dit wat belowe het, die ewige erfenis. Christus is die Here in wie se diens hulle eintlik staan. In die koninkryk van God word niemand voorgetrek nie, en onreg wat gepleeg word sal nie deur God oorgesien word nie. Eienaars moet hulle slawe reg en billik behandel. Hulle moet weet dat hulle dieselfde Here in die hemel het as die slawe, die Here aan wie hulle verantwoording moet doen. Die wedersydse verhoudings in die huishouding moet dus bepaal en beheers word deur elkeen se verbondenheid aan Christus.

5.3.24 GELOWIGES MOET BID EN MET WYSHEID OPTREE

Die gemeente word opgeroep om volgehoue gebed en danksegging te beoefen. Die gemeente moet vir mekaar en vir die skrywer bid. Daar moet vir spesifieke sake gebid word. Hulle moet bid dat die Here 'n deur vir die evangelie sal oopmaak en dat die evangelie duidelik verkondig sal word (vgl Kol 4:2-4).

Teenoor ongelowiges moet met wysheid opgetree word. Die beste gebruik moet van elke geleentheid gemaak word. In dit wat hulle sê en doen moet die eer van God op die voorgrond wees. Wat hulle sê moet met die nodige verantwoordelikheid geskied, met 'n gesindheid van vriendelikheid en goeie smaak. Hulle moet die regte woord op die regte tyd spreek sodat die geheimenis van Christus sonder hindernis die ongelowiges kan bereik.

Die brief in Kolossense wil die gelowiges herinner dat hulle aan Christus verbonde is, dat hulle in Christus is en Hy in hulle. Hulle is nuwe mense. Leef nou die nuwe lewe. Sê en doen alles in die Naam van Jesus Christus en dank God die Vader deur Hom.

HOOFSTUK 6

RESULTATE VAN ONDERSOEK

Dit is duidelik dat die rede vir die skryf van die brief aan die Kolossense aan 'n dwaalleer of 'n bedreiging toe te skryf is. Hierdie dwaalleer het die volstrekke heerskappy van Christus en die volkomenheid van sy verlossingswerk bedreig. Die dwaalleer wou die verlossingswerk van Christus aanvul met asketiese praktyke en seremoniële rites wat die gelowige die vryheid in Christus sou ontnem sonder om oorwinning oor die sondige natuur te bied (vgl Kol 2:23).

Hierteenoor stel Paulus die volstrekke uniekheid van Christus (vgl Kol 1:12-20) en kan hy die gemeente verseker dat hulle saam met Christus gesterf het (vgl Kol 2:20) en saam met Hom opgewek is (vgl Kol 3:1). Op grond van hierdie indikatiewe roep hy hulle dan ook op om die nuwe oorwinnende lewe te lei wat hieruit voortspruit (vgl Kol 2:20-4:6).

Behalwe die inleidende deel (Kol 1:1-12) en die briefafsluiting (Kol 4:7-18) bestaan die brief uit drie hoofdele, te wete Kolossense 1:13-2:5, Kolossense 2:6-23 en Kolossense 3:1- 4:2. Verder is die kenmerkende van Paulus se briewe om uit twee hoofdele te bestaan, te wete leerstellig en vermanend of die prinsipiële en paranese (die indikatief en imperatief). Hierdie struktuur is ook in Kolossense aan te toon. Hierdie verdeling moet egter nie te ver gevoer word nie omdat die Christologiese uitsprake wat hoofsaaklik in die eerste twee hoofstukke voorkom ook te vinde is in die paranetiese deel van die brief (Kol 3:1-4:6). So ook word etiese vermaninge (paranese) in die indikatiewe deel van die brief aangetref.

In die inleidende deel van die brief dank die skrywer God dat die Kolossense gelowiges is. Hy bid dat hulle die wil van God sal doen en dat hulle geestelik sal groei en sal volhard. Die gemeente word opgeroep om die Vader met blydskap te dank wat hulle geskik gemaak het vir die erfenis in die ryk van die lig.

Vervolgens word in die eerste hoofdeel vertel hoe hulle gelowiges geword het. Hulle is weggeruk uit die mag van die duisternis en onder die heerskappy van die Seun geplaas. Deur Christus het hulle verlossing verkry deur die vergewing van hulle sondes.

Met die Christusbelydenis word die voorrang van die Seun beskryf. Hy het die vrede herstel. God het gelowiges deur Christus met Homself versoen. Die boodskap is dat Christus die geheimenis van God is wat geopenbaar is. Voortdurend word daarna verwys dat ware kennis wat tot die korrekte lewenswyse lei by Christus alleen te vinde is. Die gemeente word teen misleiding gewaarsku en die gelowiges word vermaan om vas te staan in hulle geloof in Christus.

In die tweede hoofdeel word die gelowiges versoek om in verbondenheid met Christus te lewe omdat hulle saam met Christus gesterf het en ook saam met Hom opgewek is. Hulle lewenswyse moet deur hulle identiteit in Christus bepaal word. Hulle moet die nuwe lewe saam met Christus leef.

In die derde hoofdeel word deur praktiese voorbeelde presies uiteengesit wat die korrekte lewenswyse in verbondenheid aan Christus moet wees. Dit raak gelowiges se persoonlike lewe, hulle verhoudings binne die gemeente en gesinsopset en hulle optrede teenoor buitestaanders. Alles word saamgevat met die vermaning dat wat gedoen of gesê word in die Naam van Jesus Christus gedoen moet word.

Daar is dus 'n logiese verloop aan te dui in die brief. Dit begin by die werklikheid dat die Kolossense gelowiges is. Hulle besit 'n identiteit in Christus. Hulle is verbonde aan Christus en moet vanuit hierdie verbondenheid lewe.

Die brief aan die Kolossense beklemtoon dus baie sterk die onlosmaaklike verband tussen die Christologie en die etiek. Dus is hierdie studie van mening dat die hipotese in §1:5 gestel, wel duidelik bevestig is.

AFSLUITING

Uit die verskeie kommentare, artikels en inleidings wat vir hierdie studie geraadpleeg is, is dit duidelik dat die fokus van die navorsing op Kolossense hoofsaaklik die dwaalleer, outeurskap, die belydenis (Kol 1:13-20) en die huistafels (Kol 3:18-4:1) is. In 'n mindere of meerdere mate is daar ook aandag gegee aan die teologie, Christologie en etiek in Kolossense. In sommige werke word wel na die verhouding tussen die indikatief en imperatief verwys, maar 'n volledige in diepte ondersoek, wat spesifiek fokus op die verhouding tussen die Christologie en etiek as 'n wyse om die dwaalleer in die gemeente teen te staan, kon nie gevind word nie (kyk ook voetnota 1).

Bogenoemde navorsing is ongetwyfeld van baie waarde vir die kennis en verstaan van die Kolossensebrief. Maar die gedagte is tog sekerlik dat hierdie kennis en begrip die gelowige lesers van die Kolossensebrief sal help om hulle kennis en geloof te funksionaliseer. En dit geld dan ook vir die gelowige lesers vandag.

Soos in §1.1 vermeld, is die rede vir hierdie studie die praktiese ervaring dat baie gelowiges sukkel om hulle kennis en geloof prakties uit te leef omdat hulle nie van 'n vaste vertrekpunt af werk nie. Die Kolossensebrief bied hierdie vaste vertrekpunt, te wete Jesus Christus, asook die gelowige se identiteit in Hom – dit wat hulle praktiese Christelike lewe bepaal en nie 'n wettiese ingesteldheid nie.

Hierdie boodskap van Kolossense is veral belangrik vandag in ons eie Suid-Afrikaanse konteks waarin gelowiges daagliks gekonfronteer word deur die bose in al sy vorme en die kerk homself bevind in situasies waarin hy nooit vantevore was nie. Onsekerhede word vermenigvuldig en lidmate vra om praktiese leiding. Hierdie studie is daarvan oortuig dat die antwoord op ons huidige situasie, en al die vrae wat daaruit voortspruit, in die Kolossensebrief vir ons gegee word. Wanneer die praktiese ekklesiologie sterker klem lê op die wisselwerking tussen die indikatief en imperatief, soos in die Kolossensebrief aangebied word, sal die gelowiges beter toegerus word om in hulle praktiese geloofslawe staande te bly en te volhard.

Hierdie studie se ondersoek na *die verhouding tussen die Christologie en die etiek* in die brief aan die Kolossense, as 'n wyse om dwaling en enige ander negatiewe situasie wat gelowiges konfronteer, teen te staan is hierdie studie se beskeie bydrae tot die navorsing tot die Kolossensebrief.

*Aangesien julle dan Christus Jesus as Here aangeneem het,
moet julle in verbondenheid met Hom lewe,
in Hom gewortel en op Hom gebou,
vas in die geloof soos julle geleer is,
en met dankbaarheid vervul*
(Kol 2:6-7)